

1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГІРНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КРИВОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

ВСП «Гірничий фаховий коледж КНУ»

Олександр ПОСОХОВ

«10» березня 2022 р.

Програма

співбесіди з навчального предмета

«УКРАЇНСЬКА МОВА»

на основі базової середньої освіти

для здобуття освітньо-професійного ступеня

фахового молодшого бакалавра

Розглянуто і схвалено

на засіданні циклової комісії

філологічних дисциплін

Протокол № 8

від «01» березня 2022 року

Голова комісії... Тетяна Мітько

Програма співбесіди як вступного випробування з української мови для абітурієнтів на основі базової загальної середньої освіти. – Кривий Ріг: ВСП «ГФК КНУ», 2022. – 11 с.

Програма співбесіди як вступного випробування з української мови для абітурієнтів на основі базової загальної середньої освіти містить детальні методичні вказівки щодо складання вступного випробування у формі співбесіди. У програмі окреслено вимоги до знань та умінь абітурієнтів з української мови, вміщено порядок проведення співбесіди з української мови, розписано критерії оцінювання правописних умінь і навичок абітурієнтів тощо. Програму вступного випробування з української мови для абітурієнтів на основі базової загальної середньої освіти обговорено і схвалено на засіданні циклової комісії філологічних дисциплін (протокол № 8 від 1 березня 2022 року).

Зміст

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Вимоги до рівня підготовки вступників до співбесіди.....	4
3. Програма вступного випробування з української мови.....	6
4. Орієнтовний перелік питань, що виносяться на співбесіду.....	8
5. Рекомендовані критерії оцінювання мовних знань і вмінь.....	10
6. Рекомендовані джерела інформації.....	11
7. Інтернет – ресурси.....	11

1. Пояснювальна записка

Мова є засобом формування й становлення особистості людини, її інтелекту, волі, почуттів та формою буття, засобом спілкування між людьми, обміну досвідом.

Українська мова є державною мовою України. Це передбачає її пріоритетне використання в усіх сферах суспільного життя. Досконале володіння державною мовою - важлива умова формування особистості майбутнього фахівця, становлення його високодуховного, національно зорієнтованого світогляду як запоруки професійної кар'єри, передумови формування фахової компетенції.

Співбесіда - форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання підготовленості (оцінювання знань, умінь та навичок вступника з конкурсних предметів, нахилу та здібностей до оволодіння обраною спеціальністю), за результатами якої приймається протокольне рішення щодо надання вступнику рекомендації до зарахування.

Співбесіда проводиться в усній формі у вигляді індивідуальної бесіди з кожним вступником до ВСП «Гірничий фаховий коледж КНУ».

2. Вимоги до рівня підготовки вступників до співбесіди

Співбесіда як форма вступного випробування з української мови передбачає:

- виявити рівень базової та основної підготовки вступників (знання теоретичного матеріалу з української мови, вміння розмежовувати частини мови, члени речення, визначати відмінності у вияві спільних граматичних категорій у різних частинах мови, особливості словозміни частин мови; вміння аналізувати структуру речень);
- рівень володіння орфоепічними, орфографічними, морфологічними, лексичними, синтаксичними, стилістичними нормами сучасної української літературної мови;
- оцінити ступінь готовності вступника до здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

Предметом оцінювання є:

- знання вступником лінгвістичних понять, мовних одиниць та їхніх властивостей;
- вміння розпізнавати й аналізувати мовні одиниці;
- засвоєння ними орфоепічних, лексико-семантичних та граматичних норм вживання мовних одиниць у мовленні;
- рівень орфографічних та пунктуаційних навичок.

Учасники вступних випробувань повинні знати:

1. Правила позначення м'якості приголосних на письмі буквами ь, і, є, ю, я.
2. Правила вживання апострофа, сполучення йо,ьо.
3. Правила подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних.
4. Правопис слів іншомовного походження.
5. Правила вживання о, е, дефіса в складних словах.
6. Правила написання слів з пів - разом, окремо.
7. Правила переносу частин слова із рядка в рядок.
8. Правила вживання великої букви у власних назвах.
9. Особливості застосування правил написання прізвищ і географічних назв.
10. Правила правопису складних іменників, прикметників, числівників, займенників, прислівників.
11. Правила правопису прийменників, сполучників, часток, вигуків.
12. Правила вживання розділових знаків в кінці речення.
13. Умови постановки тире між підметом і присудком.
14. Правила вживання розділових знаків у простому і складному реченні

Учасники вступних випробувань повинні уміти:

1. Правильно писати слова з вивченими орфограмами.
2. Знаходити й виправляти орфографічні помилки.
3. Визначати у словах усі види звуків
4. Визначати звукове значення букв у слові.
5. Позначати м'якість приголосних на письмі буквами ь, і, є, ю, я.
6. Правильно вживати апостроф, сполучення йо,ьо,
7. Пояснювати подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних.
8. Правильно писати слова іншомовного походження.
9. Вживати о, е, дефіс у складних словах.
10. Писати слова з пів - разом, окремо.
11. Правила переносу частин слова із рядка в рядок.
12. Доречно вживати велику букву у власних назвах.
13. Визначати спосіб творення слів.
14. Дотримуватися правил правопису складних іменників, прикметників.
15. Уміти ставити розділові знаки за допомогою вивчених правил у простих та складних реченнях.

3. Програма вступних випробувань з української мови

Програма курсу «Українська мова» для проведення співбесіди як вступного випробування для вступників на основі базової загальної середньої освіти до ВСП «Гірничий фаховий коледж КНУ» розроблено відповідно до Програми з української мови для шкіл з українською мовою навчання (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804) та на основі Державного стандарту базової середньої освіти.

Мета програми – допомогти вступникам зорієнтуватися під час підготовки до вступного випробування з української мови (співбесіда) у питаннях, які зазначені програмою.

Матеріал програми розподілений за розділами:

1. ФОНЕТИКА. ГРАФІКА

- Звуки мови й звуки мовлення. Голосні й приголосні звуки.
- Позначення звуків мовлення на письмі.
- Алфавіт.
- Співвідношення звуків і букв.
- Склад. Наголос.
- Уподібнення приголосних звуків.
- Спрощення в групах приголосних.
- Фонетичні засоби милозвучності мови.
- Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків.

ОРФОГРАФІЯ

- Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів.
- Позначення м'якості приголосних на письмі.
- Правила вживання м'якого знака.
- Правила вживання апострофа.
- Вимова і написання префіксів з- (зі-), с-, роз-, без-, пре-, при-, прі.
- Правопис великої літери.
- Лапки у власних назвах.
- Написання слів іншомовного походження.
- Основні правила переносу слів з рядка в рядок.
- Написання складних слів разом і через дефіс.
- Правопис складноскорочених слів.
- Правопис Н та НН у прикметниках і похідних словах.

- НЕ з різними частинами мови.
- Написання окремо (сполук прислівникового типу), разом і через дефіс (прислівників, службових частин мови, вигуків).

ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ФРАЗЕОЛОГІЯ

- Лексичне значення слова.
- Омоніми. Синоніми. Антоніми.
- Лексичні запозичення з інших мов.
- Поняття про стійкі сполуки слів і виразів: фразеологізми, приказки, прислів'я, афоризми.

БУДОВА СЛОВА. СЛОВОТВІР

- Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова.
- Словотвір. Основні способи словотворення в українській мові.
- Зміни приголосних при творенні слів.
- Складні слова. Способи їх творення.

МОРФОЛОГІЯ

- Частини мови (самостійні і службові), їх значення, морфологічні ознаки, синтаксичний роль.
- Велика буква у власних назвах.
- Написання складних прикметників.

СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ

- Речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні.
- Граматична основа речення.
- Тире між підметом і присудком.
- Просте двоскладне речення.
- Другорядні члени речення.
- Речення з однорідними членами.
- Звертання і вставні слова. Розділові знаки при них.
- Складне речення. Типи складних речень.
- Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог.
- Розділові знаки при прямій мові.

КУЛЬТУРА МОВИ

- Наголос.
- Редагування словосполучень, речень.
-

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА СПІВБЕСІДУ

1. Який статус має українська мова в Україні?
2. Скільки букв в українському алфавіті? Назвіть їх.
3. За яким принципом звуки поділяють на голосні і приголосні?
4. Які умови забезпечують милозвучність української мови?
5. Які правила переносу слова з рядка в рядок вам відомі? Наведіть приклади.
6. Яку роль виконує в мові знак м'якшення?
7. Чому в словах *уманський*, *Уманщина* після **н** м'який знак не пишемо, хоча *Умань*, а в словах *гуцульський*, *Гуцульщина* після **л** пишемо м'який знак, хоча *гуцул*?
8. Для чого вживається апостроф? Коли?
9. Чому в слові *харків'янин* апостроф **є**, а в слові *медвяний* – немає?
10. З якою метою вживається велика літера?
11. Від чого залежить написання з великої чи малої букви одного й того слова? Наведіть приклади.
12. Якщо корінь слова починається з букв *к, ф, п, т, х*, то префіксом у цьому слові буде ....
13. Назвіть частини, які беруть участь у творенні слова.
14. Як називається головна значуща частина слова, в якій зосереджено його лексичне значення?
15. Що називається префіксом?
16. Продовжіть речення: «Суфікс – це...».
17. Як називається змінна частина слова?
18. Які зміни приголосних відбуваються при творенні нових слів за допомогою суфіксів *-ськ-*, *-ств-*? Утворіть прикметник від слова *Овруч*, додавши суфікс *-ськ-*.
19. У яких словах іншомовного походження в українській мові зберігається подвоєння приголосних, а в яких – ні? Наведіть приклади.
20. Які слова називають синонімами? Назвіть синонім до слова *радісний*.
21. Які слова називають антонімами? Назвіть антонім до слова *радісний*.
22. Що називають омонімами? Наведіть приклад омоніма.
23. Що таке фразеологізми? Назвіть приклади фразеологізмів.
24. Які слова називають складними? Наведіть 3 приклади складних слів.
25. Яким способом утворено слово *таксист*?
26. Який спосіб творення слова *ультразвук*?
27. Яким способом утворено слово *перекотиполе*?
28. Як називається спосіб творення, яким утворено слово «*КНУ*»?
29. На які питання відповідає іменник?
30. Як визначити рід іменника?
31. Назвіть відмінки української мови та відмінкові питання.
32. На які питання відповідає прикметник?
33. Що таке числівник?

34. Самостійна частина мови, яка відповідає на питання *скільки? котрий? котра? котре?*, називається ....
35. Що таке займенник?
36. На які питання відповідає дієслово?
37. Продовжіть речення: *«Прислівник – це...»*.
38. Назвіть самостійні частини мови.
39. Поясніть правопис частки НЕ з усіма частинами мови.
40. Назвіть службові частини мови.
41. На питання *ким?чим?* відповідає відмінок....
42. На питання *кого?чого?* відповідає відмінок....
43. На питання *кого?що?* відповідає відмінок....
44. Граматична основа речення – це...
45. Головний член речення, який називає предмет або поняття і найчастіше відповідає на питання *хто?що?*, називається .....
46. Головний член речення, який називає дію, стан або змінну ознаку діяча й відповідає на питання *що робить підмет? що з ним робиться? хто він є? який він є?*, називається ....
47. Назвіть другорядні члени речення і питання, на які вони відповідають.
48. Другорядний член речення, що означає предмет, на який спрямовано дію, і відповідає на питання *кого? чого? кому? чому? кого? що? ким? чим? на кому? на чому?*, називається .....
49. Другорядний член речення, який указує на спосіб здійснення дії, її якість або інтенсивність, а також місце, час, причину, мету, умову, з якими пов'язана дія, і відповідає на питання *як? яким чином? де? коли? з якою метою? чому?*, називається ....
50. Другорядний член речення, що вказує на ознаку предмета і відповідає на питання *який? яка? яке? чий? чия? чиє?*, називається ... .
51. Двоскладними називають речення, які ....
52. Односкладними називають речення, в яких ...
53. Які речення називають поширеними?
54. Які члени речення відсутні в непоширеному реченні?
55. Як називається речення за метою висловлювання, в кінці якого ставиться крапка?
56. Яким є речення, якщо в кінці стоїть знак питання?
57. Яким є речення, якщо в кінці стоїть знак оклику?
58. Речення, в якому є тільки одна граматична основа, називається ...
59. Наявність у реченні 2 і більше граматичних основ означає, що речення ...
60. Які члени речення називаються однорідними?
61. Що таке звертання? Наведіть приклад речення зі звертанням.
62. Яким членом речення є звертання?
63. Слова *на мою думку, по-перше, на щастя, отже* в реченні є ... словами.

64. Складне речення, частини якого рівноправні за смислом і пов'язані сурядним зв'язком за допомогою сурядних сполучників, називається ....

65. У складному безсполучниковому реченні єдиним засобом зв'язку між частинами речення є ...

66. Продовжіть речення: *«Складне речення, частини якого не рівноправні за змістом та граматично і поєднані підрядним сполучником чи сполучним словом, називається ...»*.

67. Назвіть типи підрядних частин у складнопідрядному реченні.

68. Підрядна означальна частина складнопідрядного речення відповідає на питання ...

69. Продовжіть речення: *«Пряма мова – це ...»*.

70. У реченнях із прямою мовою завжди наявні пряма мова і слова автора. Слова автора – це ....

Рекомендовані критерії оцінювання мовних знань і вмінь

Усне опитування є одним із способів перевірки знань, умінь і навичок вступників з української мови. При оцінюванні відповіді вступника потрібно керуватися такими критеріями:

- ✚ правильність і повнота відповіді;
- ✚ ступінь усвідомленості, розуміння вивченого;
- ✚ здатність практично реалізувати набуті знання;
- ✚ мовленнєве оформлення відповіді;
- ✚ рівень самостійності вступника під час усної відповіді.

Відповіді упродовж 15 хвилин на 3-5 питань повинні бути стислі, конкретні, точні, усвідомлені.

Високий рівень знань оцінюється «11» та «10» балами, якщо вступник точно і правильно відповідає на поставлені питання, виявляє повне розуміння їх; наводить необхідні приклади; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови.

Достатній рівень знань оцінюється від «9» до «7» балів, якщо вступник дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й високий рівень, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауважень екзаменатора, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу, у мовленнєвому оформленні усної відповіді.

Середній рівень знань оцінюється від «6» до «4» балів, якщо вступник виявляє знання і розуміння основних понять, але допускає помилки в формулюванні правил; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і

відчуває труднощі під час добору прикладів; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки у мовленнєвому оформленні відповіді.

Початковий рівень знань оцінюється від «3» до «1» балів, якщо вступник не виявляє знань більшої частини вивченого матеріалу, допускає суттєві помилки у формулюванні правил, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал; не дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови.

Рекомендовані джерела інформації:

1. Авраменко О.М. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі: 1 частина / О.М. Авраменко, – К.: Грамота, 2020. – 576 с.
2. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. - К.: Вища школа, 2011.- 271 с.
3. Терещенко В.М. Українська мова: таблиці, схеми, правила. - Х.: ПП «УЛА», 2014.- 192 с.
4. Українська без помилок. Абсолютна грамотність за 15 хвилин на день / укладач О.М. Журейко. – Х.: Книжковий клуб «КСД», 2014.- 416 с.
5. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства імені О.О.Потебні; Інститут української мови. - К.: Наукова думка, 2013.- 240 с.
6. Ющук І. Практикум з правопису і граматики української мови: посібник - К.: Видавничий дім «Освіта», 2016.- 288 с.

Інтернет – ресурси

Офіційний сайт української мови <https://ukrainskamova.com/>

<https://www.slideshare.net/...> - опорні схеми для самопідготовки з української мови

https://vk.com/topic-70626031_29944891 - Посібники для підготовки до ДПА з української мови [Електронний ресурс]

<https://testportal.gov.ua> - Український центр оцінювання якості освіти [Електронний ресурс]

https://vk.com/topic-70626031_29944891 - Посібники для підготовки до ЗНО з української мови і літератури [Електронний ресурс]

<https://www.youtube.com/channel/UCUjGLYfJKwHoS4L17pFugbQ>

Новий український правопис 2019 року онлайн <https://slovnuk.ua/pravopys.php>

Тренажер з правопису української мови <https://webpen.com.ua/index.html#exercises>

Всеукраїнська школа онлайн <https://lms.e-school.net.ua>

Лайфхаки з української мови <https://edera.gitbook.io/laifhaki-z-ukra-ns-ko-movi/>